

Ken Loach, I, **Daniel Blake**.

Engeland, 2016. 97 minuten.
DVD € 16,99

'Ik ben geen cliënt, geen klant, geen gebruiker. Ik ben geen lijntrekker, profiteur, bedelaar of dief. Ik ben geen burger-servicenummer of een vlek op een scherm. Ik heb nooit rood gestaan en daar ben ik trots op. Ik ben een man en geen hond. Ik ben een burger. Niet meer en niet minder.' Daniel Blake, een 59-jarige timmerman uit Newcastle in Engeland, krijgt na een hartaanval van zijn artsen te horen dat hij niet meer kan werken. Voor het eerst van zijn leven doet hij een beroep op de staat voor een ziekteuitkering. Dat blijkt het begin van een slopend gevecht tegen de Britse bureaucratie. De regelgeving is gebaseerd op wantrouwen, zodat het niet meer lijkt te gaan om het bijstaan van mensen die hulp nodig hebben, maar om bestraffen, vernederen en betuttelen.

Ook Daniel wordt gemangeld. Het dringende advies van zijn behandelende artsen wordt door een 'gezondheidsmedewerkster' terzijde geschoven. Hij ontvangt geen ziektegeld maar moet een werkloosheidsuitkering aanvragen. Daniel moet 35 uur per week digitaal solliciteren op banen die er niet zijn, terwijl werken zijn dood zou kunnen betekenen. Er begint een slopend gevecht tegen het ondoordringbare bureaucratische systeem. De bureaucraten van het arbeidsbureau schuiven iedere verantwoordelijkheid

voor een te nemen besluit door naar een machtige, maar onzichtbare, beoordelaar, die alles bepaalt. Men heeft geen begrip voor specifieke situaties. Opkomen voor jezelf wordt opgevat als agressie, met harde sancties tot gevolg. Daniel raakt daarvoor zijn recht op een uitkering kwijt. In het arbeidsbureau ontmoet Daniel de jonge alleenstaande moeder Katie met haar twee schoolgaande kinderen, eveneens vermalen in dit harteloze systeem. Ze steunen elkaar, sluiten vriendschap waardoor hun leven weer draaglijk en waardevol wordt. Er blijft ruimte voor hoop als mensen in nood elkaar helpen. Daniel geeft de strijd niet op en voert persoonlijk actie om het recht op een ziekteuitkering terug te krijgen.

Ken Loach won met deze film de Gouden Palm in Cannes en twee publieksprijzen. Aan het eind van zijn 50-jarige carrière als filmregisseur is hij nog steeds begaan met de slachtoffers van het kapitalisme. Sinds de regering-Thatcher is hun situatie dramatisch verslechterd. De lonen zijn laag, er heerst grote werkloosheid en er wordt bezuinigd op sociale bijstand en ou-

derenzorg. Met deze schrijnend dramatische film, waarin (wan) hoop, humor en warmte hand in hand gaan, hoopt Ken Loach publieke verontwaardiging te wekken. Net als met zijn eerste film *Cathie go home*. Voor geestelijk verzorgers biedt de film aanknopingspunten voor wat zij kunnen betekenen voor mensen die door omstandigheden aan de onderkant van de samenleving terechtkomen en daar vermalen dreigen te worden in ijzige regelsystemen. Zo gaat het ook in het huidige vluchtelingenbeleid, waarbij mensen zonder de juiste papieren de toegang tot een veilig land wordt ontzegd. De structuur van zo'n systeem kun je niet direct veranderen, maar je kunt wel een luisterend oor bieden en bijdragen aan het behoud van eigen initiatief, waardigheid en identiteit van deze om hulp vragende mensen.

Ina Brouwer, zelfstandig gevestigd supervisor (www.zininzelfonderzoek.nl). Begeleidt filmgesprekken en organiseert regelmatig *Mensenlevens in films*, een filmcursus van vier bijeenkomsten waarin zelfonderzoek en zingeving van de deelnemers centraal staan.